

СТАНОВИЩЕ

на **доц. д-р Георги Пеев** – член на научно жури за оценяване на дисертационния труд на **Зорница Грекова** - на тема: **“Национализмът и регионализмът в източноазиатската политика на Индонезия и Китай (1991-2009)”** за получаване на образователна и научна степен „доктор”

Представеният дисертационен труд на тема **“Национализмът и регионализмът в източноазиатската политика на Индонезия и Китай (1991-2009)”** е разработен от **Зорница Грекова** – докторант, с научен ръководител **доц. д-р Костадин Грозев**.

Трудът се състои от **увод, три глави, заключение, три приложения, използвана литература и източници** и е с общ обем 318 стандартни страници.

В **увода** докторантката мотивирано аргументира важността и актуалността на изследването, ясно са определени **научноизследователските цели**. Приложената **методология на изследване** обхваща три основни метода – историческо-хронологичен, сравнителен и системен анализ. В увода се посочва, че историческите граници на изследването са от началото на 90-те години на ХХ век до наши дни. Трябва да се подчертае, че въпреки така очертаните граници в дисертационния труд е отделено широко място на периода преди последното десетилетие на ХХ век, но това е логично, защото без тази историческа дълбочина не може да се разбере развитието на проблематиката в наши дни. В увода е направен преглед и на изворовия материал, върху който се изгражда изследването. Проличава използването на широк кръг от разнообразни извори (над 350 документа и научни изследвания), голяма част от които за пръв път влизат в научен оборот у нас и естествено придават научна тежест и убедителност на изложението. Смятам, че можеше да се намери по-подходящо място на параграфа, изясняващ транскрибирането на китайските и индонезийските имена, защото така поставен – в средата на изясняването на извория материал - нарушава последователността. По-правилно би било този параграф да се сложи в края на увода.

В **Глава първа**, озаглавена **“Зараждане на азиатския национализъм – идеи и философия”**, докторантката си поставя задачата да посочи възникването и развитието на национализма в Азия, както и същността и особеностите на регионализма в политиката, водена от двете изследвани държави до началото на 90-те години на ХХ век. Тя изяснява, че зараждането на азиатския национализъм съдържа в себе си антиколониализъм, антирасизъм и пробуждане на „азиатското начало”. Това подреждане е по-скоро условно, защото според много изследователи самото пробуждане на азиатското начало поражда и засилва рефлекторния антиколониализъм. Много вярна характеристика е направена на британското и холандското управление – „да господстват икономически и политически,” а не да „християнизират” (стр. 25). Много добре е показано значението на конференцията в Бандунг (април 1955 г.) за развитието на региона и неговата роля за съдбата на целия Трети свят (с.86-89). С много голяма дълбочина са разкрити създаването, принципите и първоначалната дейност на АСЕАН, изложение, което е добра основа за анализ на последвалото развитие на тази значима организация.

В **Глава втора** докторантката разглежда външната политика на двете държави след края на Студената война. Изложението показва, че Пекин и Джакарта успяват сполучливо да внесат необходимите промени в своята политика и не само да се нагодят към новата обстановка, но и да увеличат своето влияние и тежест. Авторката убедително показва, че АСЕАН се извява „като най-успешна регионална организация в Третия свят” (с. 157). Изводът е подкрепен с доказателства, като се привежда успешната дейност на Съвета за сътрудничество по въпросите на сигурността, Регионалния форум на АСЕАН и на форума „Среща Азия-Европа” (АСЕМ), които са почти непознати у нас. Авторката разкрива как по време на азиатската финансова криза през втората половина на 90-те години на миналия век страните - членки на АСЕАН, за разлика от положението с другите международни организации, засилват интеграцията помежду си.

Глава трета е посветена на съвременната източноазиатска политика. Подложени са на анализ важни събития. Трябва да се споменат подписаната през 2003 г. декларация за „Стратегическо партньорство за мир и сигурност” между Индонезия, Китай и АСЕАН (стр. 219), създаването на Зоната за свободна търговия между Китай и АСЕАН (КАФТА) – едно значимо ново

събитие. Извършен е преглед на т.нар. „Подход на АСЕАН” (235-236), както и анализ на следваната като резултат превантивна дипломация, и са посочени нейните основни черти. Главата завършва със задълбочено ситуиране на ролята на АСЕАН в световната политика, като се разглежда отношението към региона на САЩ, Китай, Русия и Индия.

Заключението се състои от множество точки, съдържащи ценни наблюдения и изводи, които могат да служат като ориентири за всеки, който се интересува от настоящето и близкото бъдеще на този все по-важен за световната политика регион.

Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертационния труд и е изготвен структурно в съответствие с изискванията. Научното ръководство за разработването на дисертационния труд от **доц. д-р Костадин Грозев** е осъществено компетентно и професионално, което личи и от добре структурираната работа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Трудът **“Национализъмът и регионализъмът в източноазиатската политика на Индонезия и Китай (1991-2009)”** представлява завършено научно изследване със сериозни, отговарящи на изискванията качества. Предлагам на уважаемото жури дисертацията да бъде оценена положително и на Зорница Грекова да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор”.

02 юли 2010 г.
гр. София

доц. д-р Георги Пеев